ጸብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ዜና መጽሂት Debre Markos University Newsletter

በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የሀዝብ ግንኙነትና ኮሚዩኒኬሽን ዳይሬክቶሬት በየወሩ የሚታተም

Monthly Newsletter
Published by the Public Relations and
Communication Directorate

Volume-3 Number-12 March, 2018 G.C

ቅጽ-3 ቁጥር-12 የመጋቢት ወር 2010 ዓ.ም እትም

የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ በህክምና ዶክትሬት ዲግሪ ያሰለጠናቸው ተማሪዎች አስመረቀ።

- ዩኒቨርሲቲው ዘንድሮ በ2010 በኢዲሱ የሀክምና ሥነ-ትምሀርት ሲያስመርቅ ለሁለተኛ ጊዜ ነው፡፡
- የትምህርት መርሃ ግብሩ ከፍተኛ ወምና ትኩረት የሚፌልግ ቢሆንም ዩኒቨርሲቲው ከደብረ ማርቆስ ሪፌራል ሆስፒታል ,ጋር በመሆን ትኩረት ሰዋቶ እየሰራበት እንደሆነ ተገልጿል።
- ተመራቂዎቹ የማህበረሰቡን ጤና ማስጠበቅ የሚያስችል
   የዕውቀት፣ የክህሎትና የሥነ-ምግባር ትጥቅ በመያዝ
   ማህበረሰቡን ለማገልገል መዘጋጀታቸውን ገልፀዋል።

በውስጥ ገፆቻችን

- ⑤ የሴቶችን ተሳትፎና ውጤታማነት ለማረጋገጥ የሁሉም አካላት ድርሻ ወሳኝ ነው ተባለ..........4
- የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ በህክምና
   ዶክትሬት ያስለጠናቸው ተማሪዎች
   ለሁለተኛ ጊዜ አስመረቀ 6
- የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ 9ኛውን
   አኅር አቀፍ የምርምር ጉባኤ በደመቀ
   ሁኔታ አካሄደ..........8
- ቕ ከተለያዩ ኮሌጆችና መሰናዶ ት/ቤቶች ለተውጣጡ አካላት በህይወት ክህሎት ሁሪያ የአስልጣኞች ስልጠና ተሰጠ…10
- 🗟 የጮቄ ተፋሳስ ምርምርና ልማት ፕሮጀክት ስልጣና ሰመ......12
- Choke Watershed Research and Development Project gives Training...14
- Debre Markos University Celebrates
  International Women's day....15
- Debre Markos University Conducts the 9th Annual Research Symposium...16
- DMU Graduates 39 Medical Doctors 17
- DMU Gives Life skill Training for Colleges and Preparatory School trainees......19

ひ Vision

እ.ኤ.አ. በ2025 ከአፍሪካ 10 ምርጥ ዩኒቨርሲቲዎች አንዱ ሆኖ መገኘት::

Debre Markos University strives to be one of the top ten Universites in Africa by 2025.

するか Mission

ዋራቱን የጠበቀ ትምህርትና ስልጠና በመስጠት ብቃት ያላቸውን ባለሙያዎች ማፍራት

Producing competent, ethical and innovative graduates through providing quality instructional, Co-curricular and cultural involvement.

አጋር አካላትን በማሳተፍ ችግር ፌች ጥናትና ምርምር ማድረግ፣

Carrying out problem solving research through the active involvement of stakeholders at local and national levels.

ፍላጎትን መሰረት ያደረገ የማማከርና የማህበረሰብ አገልግሎት በመስጠት ለሃገራችን ልማት የበኩሉን አስተዋጽኦ ማድረግ፣

Providing demand driven community and consultancy services that contribute to the national development objectives.

በዶብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የህዝብ ግንኙነትና ኮሚዩኒኬሽን ዳይሬክቶሬት እየተዘጋጀች ለአንባብያን የምትዶርሰው ወርሃዊ ዜና መጽሔት በዩኒቨርሲቲው የተለያዩ የሥራ ክፍሎች የተካሄዱ የተለያዩ ሁንቶችን ዘገባ፣ የዩኒቨርሲቲውን የተለያዩ እንቅስቃሴዎች እንዲሁም ሌሎች ቁምነገሮችን አካታ ለንባብ ስትበቃ ቆይታለች።

በዚህ ኢትም የመጋቢት ወር 2010 ዓ.ም. ዜና መጽሔታችን በዩኒቨርሲቲው የተደረጉ ውይይቶችን በስፋት ዳሳለች፡፡ መልካም ንባብ!

ለወርሃዊ ዜና መጽሔታችን መሻሻል የእናንተ የአንባቢያን አስተያየት ወሳኝ በመሆኑ ለሚኖራችሁ ማንኛውም አስተያየት

በድረ ገጽ www.dmu.edu.et ወይም

09-13-88-63-49

የሴቶችን ተሳትፎና ውጤታማነት ለማረ*ጋ*ገጥ የሁሉም አካሳት ድርሻ ወሳኝ ነው ተባለ

በወርቅነሽ ደመም

የዩኒቨርሲቲው ተወካይ ፕሬዝዳንት አቶ ታደሰ ጤናው በበዓሉ ላይ ንግግር ሲያደርጉ

ደ/ማ/ዩ፡- በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የስርዓተ ጾታ፣ ኤች አይቪ/ኤድስና አካል ጉዳተኞች ዳይሬክቶሬት በዓለም ለ107ኛ ጊዜ በሀገራችን ደግሞ ለ42ኛ ጊዜ "የሴቶችን ተሳትፎና ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ የሁሉም አካላት ጥረት ወሳኝነው" በሚል መሪ ቃል ዓለም አቀፍ የሴቶች ቀን ተከበረ።

የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ተወካይ ፕሬዚዳንትና የአካዳሚክ ጉዳዮች ምክትል ፕሬዚዳንት አቶ ታደሰ ጤናው እንደገለፁት ዓለም አቀፍ የሴቶች ቀን በብዙ እናቶች፣ አያቶች እና አህቶች መስዋዕትነት እ.ኤ.አ. ከ1910 ዓ.ም. ጀምሮ በተለያየ የዓለም ሀገራት መከበር የጀመረ ሲሆን ይህ ጥረት ከሀገር ወደ ሀገር እየተሽጋገረ በመሄድ በተለይ የተባበሩት መንግስታት ድርጅት በአለም አቀፍ ደረጃ እንዲከበር ከመሰነበት ጊዜ ጀምሮ ኢትዮጵያ እንደአንድ አባል ሀገር ላለፉት 42 ዓመታት እያከበረች ትገኛለች፡፡ የሴቶችን ተጠቃሚነት ከማረጋገጥ አንፃር በርካታ ሥራዎች ተሥርተዋል፡፡ በትምሀርት ዘርፍ ሲታይም 50% ሴቶች መሆናቸው የሚታወቅ ሲሆን እንደ ደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የሴት ተማሪዎች ቁጥር 50% ደርሷል፡፡ ዩኒቨርሲቲው የሴቶችን ተጠቃሚነትና ውጤታማነት ለማረጋገጥ

በርካታ ሥራዎች መሥራት እንዳለባቸው ተናግረዋል፡፡ የሚሰጡ የህይወት ክህሎት ሥልጠናዎችም ተጠናክረው መቀጠል እንዳለባቸው አሳስበዋል፡፡

የሥነ-ዜጋና ስነ ምግባር ትምህርት ክፍል መምህር ገናነው ጀንበሬ ዓለም አቀፍ የሴቶች ቀንን ምክንያት በማድረግ "የሴቶች ትምህርት ተሳትፎ" በሚል ርዕስ ለፓናል ውይይት መነሻ ጽሁፍ አቅርበዋል። በፓናል ውይይቱ ጽሑፍ ላይ ዓለም አቀፍ የሴቶች ቀን ታሪካዊ ዳራ፣ የሥርዓተ ፆታና የፆታ ምንነት፣ አለም አቀፍ የሴቶች ቀን ታሪክ፣ የሴቶች የትምህርት ተሳትፎ፣ ሴቶች በመማራቸው የሚያስገኟቸው ግላዊና ማህበረሰባዊ ጠቀሜታዎች እና ለሴቶች ትምህርት ተሳትፎና ውጤታማነት በየደረጃው ያሉ ችግሮች በሰፊው ተዳሰዋል። በቀረበው የመወያያ ጽሑፍ ላይ ታዳሚዎች በሥፊው በመወያየት ያሉ ችግሮችን፣ ጥንካሬዎችንና የወደፊት አቅጣጫዎችን በማስቀመጥ ሁሉም የበኩሉን ድርሻ መወጣት መቻል እንዳለበት እና ወንዶችም ሆኑ ሴቶቹ በፆታ እኩልነት ላይ የአመለካከት ለውጥ ማምጣት መቻል እንዳለባቸው ሃሳባቸውን ሰንዝረዋል።

የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የስርዓተ ጸታ፣ ኤች አይቪ/ኤድስና አካል ጉዳተኞች ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር ወ/ሮ የውልሰው መሳክ በውይይቱ ማጠቃለያ ሳይ የሴቶችን ተሳትፎና ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ ሁሉም ዜጋ የሴቶችን ጥቃት በጋራ መከሳከል እንዳለበት፣ ሞዴል ሴቶችን መጠቀም፣ አመራሩ ልዩ ትኩረት መስጠት፣ ምቹ ሁኔታዎችን እና አጋር አካሳትን መፍጠር መቻል እንዳለባቸው ገልፀዋል፡፡

የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የምርምርና ማህበረሰብ አገልግሎት ምክትል ፕሬዚዳንት ሲ/ር ገንት ደጉ የሴቶች ጉዳይ ለአንድ አካል የሚተው እንዳልሆነና ሁሉም ሰው ያገባኛል በሚል ስሜት የሚይዘው ጉዳይ እንደሆነ፣ ዓለም አቀፍ የሴቶች ቀንን ጠብቀው ብቻ የሚዘክሩት ጉዳይ እንዳልሆነና አስፈላጊ በሆነበት ጊዜ ሁሉ መነጋገር እንደሚቻል እንዲሁም በአመራር አካላት፣ ወንዶችና ሴቶች እኩል የአመለካከት ለውዋ መምጣት መቻል እንዳለበት ገልፀዋል፡፡

የዩኒቨርሰቲውን ሴት ተማሪዎች ለማበረታታት በሴሚስተሩ ከየኮሌጁ ከፍተኛ ውጤት ሳስመዘገቡ ሴት ተማሪዎች ሽልማት ተሰጥቷቸዋል፡፡ በበዓሉ የመነባነብና የሥነ-ጽሁፍ ሥራዎች ቀርበዋል፡፡

www.dmu.edu.et

የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ በህክምና ዶክትሬት ያሰለጠናቸው ተማሪዎች ለሁለተኛ ጊዜ አስመረቀ

በስማቸው አየነው

የዩኒቨርሲቲው ተወካይ ፕሬዝዳንት አቶ ታደሰ ጤናው ዶክተሮችን ሲመርቁ

ደ/ማ/ዩ፡- የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ በህክምና ዶክትሬት ዲግሪ በሁለተኛ ዙር ያሥለጠናቸውን 39 ተማሪዎች አስመረቀ፡፡

በምረቃ ሥነ-ሥርዓቱ ላይ የተገኙት የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ተወካይ ፕሬዚዳንት አቶ ታደሥ ጤናው የህክምና ትምህርት ከፍተኛ ወጭ የሚጠይቅ ቢሆንም ዩኒቨርሲቲው ልዩ ትኩረት በመስጠት እና ከፍተኛ በጀት በመመደብ ፕሮግራሙ ውጤታማ ሆኖ እንዲቀጥል ሥፊ ጥረት እያደረገ እንደሆነ ተናግረዋል፡፡

ዩኒቨርሲቲው ከደብረ ማርቆስ ሪፌራል ሆስፒታል *ጋ*ር ተቀናጅቶ በመስራት የሚሰጠውን ትምህርት ተግባር ተኮር በማድረግና ሰልጣኞችን የተግባር ልምምድ በማሰራት የተሟላ ስብዕና ይዘው እንዲወጡ እየተ*ሥራ መሆኑን አክ*ለዋል፡፡

በተጨማሪም ዩኒቨርሲቲው የሚሥጠው ሥልጠና ተራቱን በጠበቀ መልኩ እንዲቀጥል ለማድረግ ለሥው ሀብት ልማት ትኩረት በመስጠት ከ40 ያሳንሥ የዘርፉ መምህራንን /ሀኪሞችን/ በስፔሻሊቲ ህክምና ዘርፍ የትምህርት ዕድል በመስጠት ትምህርታቸውን እንዲከታተሉ እንደተደረገም ገልፀዋል፡፡

ይህን መሠረት በማድረግም ተመራቂ ሀኪሞች የሙያው ሥነ ምግባር በሚፈቅደው መሠረት ሃሳፊነትን በመውሠድ መሥራትና ጊዜው የሚጠይቀውን እውቀት በመያዝ ሁልጊዜ ተፈላጊ ባለሙያ በመሆን ለተማሩበት ዩኒቨርሲቲ አምባሳደር በመሆን እንዲያገለግሉ አቶ ታደሰ ጤናው አሳስበዋል፡፡

የአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ትምህርት ቢሮ ኃላፊ እና የዕለቱ የክብር አንግዳ አቶ ይልቃል ከፋለ እንደገለፁት ሀገራችን እየተከተለች ያለው የመከላከል የጤና ፖሊሲ ቢሆንም ተላላፊ የሆኑና ተላላፊ ያልሆኑ በሽታዎች የህብረተሥቡ ዋነኛ ችግሮች ናቸው፡፡ ይህን ችግር ለመቅረፍ የህክምና ባለሙያዎች አስፈላጊ በመሆናቸው በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ገብተው እንዲሥለጥኑ በማድረግ በጤና ተቋማት ተመድበው ህብረተሰቡን እንዲያገለግለ እየተደረገ ነው፡፡ ስለሆነም ተመራቂ ሀኪሞች መንግስት በሚመድባቸው ቦታ በመሄድ በፌፀሙት ቃል ኪዳን መሥረት ሙያዊ ሥነ ምግባር በመላበስ በቅንነት፣ በታታሪነትና በታማኝነት ሳይማር ያስተማራቸውን ህብረተሰብ እንዲያገባሉ አሳስበዋል፡፡

ተመራቂ ተማሪዎች በበኩላቸው በስልጠና ቆይታቸው በርካታ አስቸ*ጋሪ ነገ*ሮች ቢገጥሟቸውም ችግሮችን ተቋቁመው በመሥራት ለምረቃ እንደበቁና በጤናው ዘርፍ ያሉ ችግሮችን ለመቅረፍ በስልጠና ወቅት ያገኙትን እውቀት፣ ክህሎትና ሙያዊ ስነምግባር በማቀናጀት ህብረተሥቡን እንደሚያገለግሉ ገልፀዋል፡፡

ከ39 ተመራቂ ተማሪዎች መካከል ስድስቱ ሴቶች ናቸው፡፡ ከተመራቂዎች መካከል አብላጫ ውጤት ላስመዘገቡ ምሩቃን የሜዳሊያና የምስክር ወረቀት ሽልማት ተበርክቷል፡፡

09-13-88-63-49

Fax. 058-771-17-64

የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ 9ኛውን አገር አቀፍ የምርምር ጉባኤ በደመቀ ሁኔታ አካሄደ

በስማቸው አየነው

የጉባኤው ከፊል ገጽታ

ደ/ማ/ዩ፡- የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ 9ኛውን አገር አቀፍ የምርምር ጉባኤ ‹‹ጠንካራ የምርምር አስተዳደር ለዘሳቂ ልማት›› በሚል *መሪ ቃ*ል አካሂደ፡፡

የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የአካዳሚክ ጉዳዮች ም/ፕሬዚዳንት አቶ ታደሥ ጤናው ዩኒቨርሲቲው የመማር ማስተማሩ ስራ በጥናት የተደገፉ እንዲሆን ለማድረግና ተማሪዎች ሙሉ ስብዕና ይዘው እንዲወጡ ለማድረግ ለምርምር ስራዎች ከፍተኛ ትኩረት በመስጠት እየሥራ እንደሚገኝ ገልፀዋል፡፡

አያይዘውም ዩኒቨርሲቲው የምርምር ስራዎች በተጠናከረ መልኩ መከናወን እንዲችሉ የምርምር ስርዓት ፖሊሲ በማውጣት ወደ ተግባራዊ እንቅስቃሴ በመግባት አካባቢያዊ አቅምን መነሻ በማድረግ በተመረጡ የትኩረት መስኮች ላይ በቡድንና በተናጠል ጥናቶች እንዲካሄዱ መደረጉን አስረድተዋል፡፡ እንዲሁም የሴት ተመራማሪዎችን አቅም ለማሳደግ ዩኒቨርሲቲው የስልጠና፤ የልምድ ልውውጥና የማበረታቻ ሥራዎችን እንደሚሠራ አቶታደሥ ገልፀዋል፡፡

በዕለቱ የአንኳር ንግግር ያደረጉት ዶ/ር ደምስ ጫንያለው ምርምር የአንድን ሀገር ቁልፍ ችግሮች መፍቻ መሳሪያ እና ልጣትን የሚያፋዋን በመሆኑ ተመራጣሪዎች ጊዜያቸውን፤ እውቀታቸውን፣ ሃብታቸውንና አቅጣቸውን አሟጠው በመጠቀም የማህበረሠቡን ችግር ሊፌቱ የሚችሉ ምርምሮችን ማካሄድና ወደ ተግባር መለወጥ ይገባቸዋል ብለዋል፡፡

የተሥሩ የምርምር ሥራዎች የሽልፍ ማድመቂያ ሳይሆኑ በተመረጡ የትኩረት መስኮች ላይ ያተኮሩ በመሆን ወደ ፕሮጀክት ሊቀየሩ በሚችል መልኩ መዘጋጀት እንዳለባቸውና ነገሮችን አቀናጅቶ በመምራት ያለውን ውስን ሀብት ውጤታማ በሆነ መልኩ መጠቀም ላይ ትኩረት ሊደረግ እንደሚገባ ዶ/ር ደምስ ጫንያለው አሳስበዋል::

ተሳታፌዎች በበኩላቸው ተመሳሳይ የምርምር ኮንፌረንሶች መካሄዳቸው በርካታ ምርምሮች እንዲወጡ ለማድረግ፣ የተመራማሪዎችን አቅም ለማሳደግና ለማበረታታት፣ ልምድ የሌላቸው ተመራማሪዎች ልምድ ካላቸው ተመራማሪዎች ልምድ የሚያገኙበት፤ ትብብርና ትስስርን የሚያጠናክር እንደሆነ ገልፀዋል፡፡

የጉባዔው ተሳታ*ኤዎ*ች ዩኒቨርሲቲው በምርምር ዘርፍ እያከናወነ ያለው ሥራና ለማህበረሰቡ ያበረከተውን አስተዋጽኦ በማስተዋወቅ በኩል እንዲሁም ከአካባቢው ተጨባጭ ሁኔታ ጋር ሊጣጣም የሚችል የምርምር የትኩረት መስክ በመምረዋ በኩል ክፍተት እንዳለና መሻሻል እንደሚገባው ጠቁመዋል፡፡ በተጨማሪም በክልሉ ውስጥ ካሉ የጥናትና ምርምር ተቋማት ጋር ተቀናጅቶ ቢሥራ የተሻለ ውጤት ማምጣት እንደሚቻልና የምርምር ጉባኤዎች በየኮሌጆች በአመት ከአንድ ጊዜ በላይ መዘጋጀት እንዲችሉ አስተያየት ሥጥተዋል፡፡

በዚህ ሲም*ፖ* ዝየም ላይ በኮሚቴ ተገምግመው 50 የምርምር ሥራዎች የቀረቡ ሲሆን ከእንዚህ መካከል ስድስቱ በፖስተር የቀረቡ ናቸው፡፡

ከተለያዩ ኮሌጆችና መሰናዶ ት/ቤቶች ለተውጣጡ አካሳት በህይወት ክህሎት ዙሪያ የአሰልጣኞች ስልጠና ተሰጠ

በወርቅነሽ ደመም

ደ/ማ/ዩ፡- በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የስርዓተ ጾታ፣ ኤች አይቪ/ኤድስና አካል ጉዳተኞች ዳይሬክቶሬት ከደብረ ማርቆስ ከተማ ኮሌጆችና ከመሰናዶ ት/ቤቶች ለተውጣጡ አካላት በህይወት ክህሎት ዙሪያ የአሰልጣኞች ስልጠና ተሰጠ፡፡

የስልጠናው ዓላማ ሰዎች በዕለት ተዕለት ኑሯቸው አስፌላጊ የሆኑ መሥረታዊ የህይወት ክህሎቶችን በመለየት የሚገጥሟቸውን ችግሮች በአግባቡ መፍታት እንዲችሉና ለህይወታቸው ተገቢ የሆኑ ውግኔዎችን መወሰን እንዲችሉ ለማድረግ ነው፡፡

የህይወት ክህሎት ማለት በዕለት ተዕለት ህይወታቸው የሚያጋዋሙ ችግሮችን ለመፍታት፣ የሚያስፌልጉ ነገሮች ለማሟላት፣ ከራሳቸውና ከሌሎች ጋር ተስማምተው እንዲኖሩና ስኬታማ ህይወት ለመምራት የሚያበቃ ችሎታ /ዋበብ ነው፡፡ ይህ ክህሎት በአንድ ወይም በሁለት ቀን ስልጠና የሚመጣ ሳይሆን ሰዎች መደበኛ ወይም መደበኛ ባልሆነ መንገድ ከወላጆች፣ ከአቻዎች፣

ከሀይማኖት አባቶችና ከመምህራን *ጋር* በሚኖራቸው መስተ*ጋ*ብር ቀስ በቀስ የሚዳብር ችሎታ እንደሆነ የሥነ-ባሀርይና ሥነ-ልቦና ትምሀርት ክፍል መምሀር ዶ/ር ውሃቤ ብርሃኑ ተናግረዋል፡፡

ማንኛውም ሰው ራሱን ለማወቅ ስለራሱ በተልቀት ማሰብ፣ ራሱን በአግባቡ መገመገም እና ማንነትን መቀበልን የሚጠይቅ እንደሆነና እኔ ማን ነኝ፣ ምን አለኝ /የለኝም፣ ምን ማድረግ እችላለሁ ወዘተ የሚሉ ተያቄዎችን በመጠየቅ ስለራስ በተልቀት ማሰብ እንዳለበት እና ከተለያዩ አሉታዊ ያቻ ግፊቶች እራሱን መጠበቅ የራሱን ሃሳብና ፍላጎት በቀጥታ ማንፀባረቅ እንዳለበት ዶ/ር ወሃቤ አክለው ገልፀዋል፡፡

የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የህዝብ ግንኙነትና ኮሚዩኒኬሽን ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር አቶ ደሳለው ኔትነት እንደገለፁት ሰዎች የራሳቸውን ሃግብ በዘዴና በተበብ ለማስተላለፍና የሌላን ሃግብና ስሜት አዳምጦ ለመረዳት የኮሚዩኒኬሽን ክህሎት አስፌላጊ ነው፡፡ ውጤታማ የሆነ ኮሚዩኒኬሽን ለማድረግ ደግሞ በራስ መተማመን፣ ራስን ማወቅና መገንዘብ፣ በተልቅ ማሰብ፣ ሌላውን ሰው በማክበር ራስንም ማክበር፣ የራስን መብትና ግዴታ ማወቅና መሬፀም መቻል፣ ከሰው ጋር ብቁ ግንኙነት መፍጠር እና የሌላውን ወገን ሃግብ፣ ፍላጐትና ችግር መረዳት አስፌላጊ ነው፡፡

ሰዎች ፍላጕታቸውን ለማርካትና ዓላማቸውን ለማሳካት በህይወታቸው የሚሥሯቸውን ሥራዎች ፍሬያማ ለማድረግ ያስችል ዘንድ ሀግብን በነፃነት የመግለጽ ክህሎት (Assertivness) ሊኖራቸው ይገባል። ሀሳብን በነፃነት የመግለጽ ችሎታ ፍላጕታቸውን፣ አቅማቸውንና እምነታቸውን ያለምንም ፍርሃት በልበ ሙሉነት መግለጽ ከማስቻሉም በላይ ፍላጕትን ወይም አላማን ማሳካት ያስችላል፤ ፍላጕታቸውን በሌሎች ዘንድ ተቀባይነት እንዲኖራቸው ያደርጋል። እንደዚህ ዓይነት ባህርይ የተላበሱ ሰዎች አይሆንም ማለት ሲያስፌልግ አይሆንም እንዲሉ ያበረታታል፤ ንዴትን ለመቆጣጠርና ተገቢ ውሳኔ ለመወሰንም ያግዛል፤ እንዲሁም የሌሎችን መብትና ፍላጕት እንዲያከብሩ ይረዳል።

ስልጠናው ሲጠናቀቅ የስልጠናው ተሳታፊዎች በወሰዱት ስልጠና ዘርፍ ብዙ ጠቀሜታዎች እንዳገኙበትና በህይወታቸው የሚገተሟቸውን ችግሮች ሳይንሳዊ በሆነ መልኩ ለመቅረፍ የሚያስችል እንደሆነና ይህን መሰል ስልጠና ለሌሎችም ቢሰዋ ጥሩ እንደሆነ አሳስበዋል፡፡

የጮቄ ተፋሰስ ምርምርና ልማት ፕሮጀክት ስልጠና ሰጠ

በወርቅነሽ ደመም

ደ/ማ/ዩ፡- የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የጮቄ ተፋሰስ ምርምርና ልማት ፕሮጀክት ዳይሬክቶሬት ከአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ *ጋ*ር በመተባበር በሉማሜ ከተማ እና በደጀን ከተማ ለሚገኙ የቀበሌ ባለሙያዎችና የልህቀት ማዕከል አርሶ አደሮች ስልጠና ሰጠ፡፡

የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የጮቄ ተፋሰስ ምርምርና ልማት ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር ዶ/ር መስፍን አባተ እንደገለፁት የስልጠናው አስፈላጊነት በየሥነ ምህዳሩ በሚኖሩ አርሶ አደሮች ላይ በተደረገው የቤተሰብ የዳሰሳ ጥናት መሠረት የልህቀት ማሪከላት የሚያስፈልጓቸውን ቴክኖሎጂዎችን ለማቅረብ እንዲያመችና በቴክኖሎጂዎች ዙሪያ ግንዛቤ መፍጠር ነው፡፡

በዚህ ፕሮጀክት በዋናነት የሚሥሩ ሥራዎች የጮቄን ተፋሰስ የሥነ-ምህዳርና ብዝሃ ህይወት ክምችትን እንደመለያ ብራንድ በመጠቀም የማስተዋወቅ ሥራ መስራት የመጀመሪያው ነው፡፡ ሌላው ደግሞ የህብረተሰቡን ችግር የሚልቱ የምርምር ምክረ ህሳቦችን በመንደፍ የተለያዩ የገንዘብ ማግኛ ምንጮችን ማልላለግ እና የአካባቢውን ብዝሃ ህይወት ማስጠበቅ እንደሆነም ዶ/ር መስፍን አብራርተዋል፡፡

በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የግብርናና ተልዋሮ ሃብት ኮሌጅ መምህር ተገኘወርቅ ገ/መድህን በበኩላቸው የተቀናጀ የሰብል አመራረት ዘዴ ተልዋሮን መሠረት ያደረገ የግብርና ሥርዓትን ማስሄድ እንዳለበት ተናግረዋል፡፡ መምህር ተናኘወርቅ ዘላቂ የሆነ የአፈር ለምነት ለተሻለ ምርታማነት እንደሚጠቅም፤ የኮምፖስት ምንነት፣ አዝገጃጀትና አጠቃቀም፤ በጥናት የተረጋገጡ የኮምፖስት ጥቅሞች ምን እንደሆኑ

እና በአካባቢው በዋናነት የሚበቅሉ ሰብሎች ምን ምን እንደሆኑ ለሰልጣኞች ገልፀዋል፡፡

በስልጠናው የተቀናጀ የአፌር አያያዝ ዘዲን መጠቀም ከፍተኛ የሆነ ጠቀሜታ አንዳለው በመግለጽ አፌር ደግሞ በተገቢው መንገድ ካልተያዘ የሚደርሱ ችግሮችንም አብራርተዋል፡፡ የተቀናጀ የእንስሳት መኖ አያያዝ ዘዴ ለእንስሳት ሕርባታ ብቻ የሚውል ሳይሆን ስነ-ምህዳርን ለማሻሻል፣ የአፌር ለምነትን በመጠበቅ ምርትና ምርታማነትን ለማረጋገጥ እንዲሁም ለመዝናኛ ያላቸው ፋይዳ ከፍተኛ ስለሆነ ማንኛውም አርሶ አደር የሚያለማው መኖ ከምንም በላይ በርካታ ጥቅሞች እንዳሉት በመረዳት መትከልና መንከባከብ እንዳለበት የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ በግብርናና ተፌዋሮ ሃብት ኮሌጅ የእንስሳት ትምህርት ክፍል ተጠሪ ዶ/ር ብርሃኑ አለሙ ተናግረዋል፡፡

የስልጠናው ተካፋዮች በበኩላቸው ስልጠናው በጣም አስፈላጊ እንደሆነና ለወደፊትም መቀጠል እንዳለበት እየገለፁት ፕሮጀክቱ የተለያዩ ምርምሮችን በመስራት ለአካባቢው የሚስማማውን ዝርያ እንዲሁም የተለያዩ ቴክኖሎጂዎችን ቢያቀርብልን ሲሉ አሳስበዋል።

የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ የምርምርና ማህበረሰብ አገልግሎት ም/ፕሬዚዳንት ረዳት ፕሮፌሰር ገንት ደጉ በበኩላቸው ስልጠናው ቀጣይንት እንዳለውና ለሌሎች አካባቢዎችም እንደሚዳረስ፣ ህብረተሰቡ የሚያቀርባቸውን ጥያቄዎች መሥረት በማድረግ የተለያዩ የምርምር ሥራዎችን እንደሚሰሩ እንዲሁም የሚፌልጓቸውን የሰብል /የፍራፍሬ/ ዝርያዎች እንደሚያቀርቡላቸው ተናግረዋል፡፡ ከዚህ በተጨማሪም በደጀን ወረዳ ኩራር ቀበሌን የምርምር ማዕከል ለማድረግ በማሰብ ደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ከወረዳው ጋር እየተንጋገረ እንደሆነም ገልፀዋል፡፡

Choke Watershed Research and Development Project gives Training

DMU: Debre Markos University Choke Watershed research and development project directorate in collaboration with Addis Ababa University gives training to experts and model farmers recruited from Lumame and Dejen Towns.

Dr. Mesifin Abate, Debre Markos University Choke watershed research and development directorate director, says that the training is fundamentally offered for farmers under each ecological system in order to feed technologies as per of their desire upon the household survey carried out by the directorate. Thence, activities are carrying out to promote Choke watershed projects as brand of the university in doing societal driven research for ultimate fund granting and to preserve the biodiversity of the society at most.

Tegegnework G/Medihen, an instructor from the college of Agriculture and National resource, explains that using integrated crop cultivation is crucial for preserving soil's productivity in a sustainable way for better productivity. On the occasion, Tegegnework also taught about the preparation and usage of human made organic fertilizer, which is called compost.

On the other hand, Dr. Birihanu Alemu, Debre Markos University college of Agriculture and Natural Resource Animal Science Department Head discuses Integrated Utilization of soil is significantly important to keep the fertility of soil, grow animals feeding and to keep and improve the ecological systems, and could be better recreational centers and productivity of crops.

Participants of the training on their turn acknowledge the training as it fills their skill gap to develop projects and enquire the university to provide technologies and products.

During the occasion Assistance Professor Genet Degu, the vice president for research and community service says that such sort of training is crucial to create awareness's on the adoption and implementation of technology upon the people's desire. The training would be continued to some other area farmers and experts to inculcate technology and ideas.

09-13-88-63-49

Debre Markos University Celebrates International Women's day

Mrs. Yewulsew Melak, Delivering speech

DMU: Debre Markos University gender affairs and HIV/AIDS prevention directorate celebrates March 8 which is celebrated for about 42th round in Ethiopia under the slogan of "All bodies are responsible to ensure women's participation and welfare."

On the occasion, Mr. Tadesse Tenaw, Debre Markos University acting president, states that March 8 has been started to celebrate with the death, atrocity and horrors of several individuals in 1910 G.C. in the world. Since then, the international women's day has been starting to celebrate all over the world including Ethiopia for the last 42 years. In this regard, tremendous deeds have been carried out regarding on Women efficiency. Likewise, 50 % of Women are also engaged and benefited from the education sector.

Mr. Tadesse also addresses that in account with the particular Debre Markos University admission capacity from the gender perspective. Currently, the total proportional in enrolment of female students in Debre Markos University reaches to 50%.

Mr. Genanew Jembere, Debre Markos University Civics and Ethical Education Lecturer, presents a paper for panel discussion, which is entitled "females educational participation". International Women's day historical existence, gender affairs, Women's education participations, Women's personal and social phenomenon and others were points discussed on

the panel. Thereby, collaboration works are crucial to empower women in all aspects especially in educating girls. For that Matter, participation dealt with the gender sensitive issues warmly.

Debre Markos University gender affairs and HIV/AID prevention Directorate director Mrs Yewulsew Melak tries to wrap up as individuals at every corners should be able to do strong collaboration to combat /ban females segregations and mal-practices though bringing female leaders in to power giving special treatment, creative hospitable /conductions environment and relations openly.

The vice president for Research and community service at Debre Markos University Assistant professor Genet Degu on her closing speech remarks that gender and gender issues should not be left aside for a single group, but demands collaborative thinking in order to mainstream it in all tasks and work on empowering aggressively.

Debre Markos University Conducts the 9th Annual Research Symposium

Partial view of the symposium

DMU: Debre Markos University hosts the 9th annual national research symposium with the notion of "strong research management and service for sustainable development on March 24 and 25/2018.

During the opening session of the symposium, Debre Markos University acting president Mr. Tadesse Tenaw states that researches undertakings in different disciplines have to be carried out in depth to make the teaching and learning activities effective and reliable and to create research driven scientific innovation as well.

Mr. Tadesse also added that research activities are always initially stood with rules and policies drawn to practically put the indigenous potentials principally on the University's research thematic areas. These activities have been done either individually or in groups. Besides, he remarks that female researchers have also been participated to scale up their abilities and skills contextually. Thus, the university encourages female researchers and interdisciplinary team researchers to endorse their study.

In the opening session there is also a presentation of keynote speech. The symposium keynote speaker Dr. Demis Chaniyalew presents that research is the key through which a given country is likely to solve and handle problems which ultimately leads countries development. On this concern, researchers must spend their precious time, knowledge, wealth and energy exhaustively on solving the problems that entangle the communities at large.

Dr. Demis also remarked that the researches that are carried out yearly should have to be implemented practically on the ground so that the communities in general and the researchers in particular should be beneficial.

The participants on their turn acknowledge the research symposium provided the fact that the researchers potential, experience, linkage and other positive amenities are preceded. The participants also recommend that the university's researchers have to do researches in collaboration research institutions to bring new perspectives in solving community problems.

During the symposium 50 studies were selected and presented by different researchers selected across the nation.

www.dmu.edu.et

DMU Graduates 39 Medical Doctors

Mr. Yilkal kefale, Delivering Speech

DMU: Debre Markos University School of Medicine graduates medical doctors for the second time. The graduates are second batch New Innovative Medicine students. During the graduation ceremony, Mr. Tedesse Tenaw, Debre Markos University acting president, states that Debre Markos University has given special emphasis and recognition for medical school through budgeting high amount of money for the effectiveness of the program. Moreover, the university strives to work jointly with Debre Markos referral hospital so as to provide practical attachments and internships though it demands high amount of cost. Basically, it was done to enable and equip the learners with holistic efficiency.

Currently, the university gives emphasis to develop the teachers of school of medicine dramatically. That is why; more than 40 doctors have got scholarship for specialty training in order to offer quality training on the given field of study, Mr. Tadesse added. In doing so, the graduating doctors must shoulder their professional responsibility on treating the entire community in accordance with the professional ethics coded underneath.

The head of Amhara National Regional State Education Bureau and the honorary guest of the day, Mr. Yilkal Kefale on his hand stated that Ethiopia is always face with chronic transmitted

www.dmu.edu.et

and non-transmitted disease through the country despite its preventive health care policy. Thus, to get rid of such problems increasing medical professionals are indisputable. Therefore, the country gives emphasis to develop professionals in higher education institutions to curb the human resource shortage of the sector. For that matter, Mr. Yilkal remarks that the graduating physicians to discharge their humanistic and professional responsibility genuinely wherever they are assigned.

Among 39 graduating doctors 6 of them are females. Gold medals and certificate have awarded to outstanding students.

DMU Gives Life skill Training for Colleges and Preparatory Schools trainees

Partial view of the training

DMU: Debre Markos University Gender affairs and HIV/AIDS prevention directorate gives life-skill training for trainees drawn from different colleges and preparatory schools from March 27-30/2018.

Dr. Wuhabe Birhan, Debre Markos University behavioral science and psychology teacher, explains that the objectives of the training the people are about to identify and handle problems, impediments and other unconscious and deliberate happenings gradually, wisely and reasonably faced throughout their life to put dependable and convincing decisions ultimately.

It was noted that life skill is nothing but it is an endeavor that individuals search for solutions for challenges, which faces them throughout their life. It was also a skill that let people live together with themselves and others positively through frequent and long run periods. It is basically developed (achieved) from the interaction of parents, peers, religious fathers, teachers and other organs through regular or non-programmed periods.

Dr. Wuhabe also added that everybody should enquire him/herself in depth by critically evaluate, ask and peruse rationales, what have and don't have, abilities and other personal qualities frankly to develop positive feeling, happiness, industriousness & able to refute negative peer pressures.

Mr. Desalew Getnet, Debre Markos University public relations and communication directorate director, on his turn explains that people should disseminate their cradle idea systematically and wisely irrespective of ignoring of listening others feeling and ideas. Thereby, effective communication demands self-confidence, self-esteem, deep thinking, respecting others and respected by others. Moreover, knowing and acting rights and responsibilities accordingly, and forming effective communication for the sake of understanding desires and problems of others requires building assertiveness.

The participants, eventually, acknowledged the university in general, the trainers in particular as to giving the training to solve problems rationally are fundamentals to fill lifelong joys, and stress free life.

09-13-88-63-49